

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

SPRAWOZDANIE Z MONITORINGU SIEDLISKA 40A0 ZAROŚLA WISIENKI STEPWEJ *PRUNETUM FRUCTINOSAE*

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae*, cała Polska, wprowadzenie

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae*, cała Polska, wprowadzenie

INFORMACJE OGÓLNE

1. Kod i nazwa rodzaju

40A0Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae*

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dane siedlisko

Kontynentalny

3. Koordynatorzy główni: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: Joanna Perzanowska

2013-2014: Wojciech Mróz

4. Koordynatorzy krajowi: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: Łukasz Chachulski

2013-2014: Joanna Perzanowska

5. Współpracownicy obecni i w poprzednim badaniu

2016-2018:

2013-2014: Kamila Reczyńska

6. Eksperti lokalni obecni i w poprzednich badaniach

2016-2018: Grzegorz Rąkowski, Jan Kucharzyk

2013-2014: Anna Cwener, Joanna Perzanowska, Krzysztof Świerkosz

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae*, cała Polska, wprowadzenie

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań:

Region biogeograficzny	Stanowisko	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych w latach		Uwagi
		2013-2014	2016-2018	
CON	4186 Młodzawy	16.05.2013, 4.06.2013, 28.06.2013	12.06.2018	
CON	4188 Garb Pińczowski	16.05. 2013	12.06.2018	
CON	4705 Wolica Uchańska	30.06.2013	18.05.2018	
CON	4716 Horodysko	30.05.2013, 01.10.2013	18.05.2018	
CON	4760 Żuków	04.10.2013	18.05.2018	
CON	4930 Grabowiec	8.10.2013	12.06.2018	
CON	4938 Polana Polichno	8.10.2013	12.06.2018	
CON	5555 Podtynie	2014-07-08	29.06.2018 r.	
CON	5556 Dolina Nysy	2014-07-08	29.06.2018 r.	
CON	5586 Kruczy Kamień 1	2014-08-14	30.06.2018	
CON	5587 Kruczy Kamień 2	2014-08-14	30.06.2018	
CON	5601 Kalina	1.05.2014	12.06.2018	
CON	5602 Grodzisko	1.05.2014	12.06.2018	
CON	5629 Ostrzyca Proboszczowicka	2014-09-14	28.06.2018 r.	
CON	5666 Bardo	2014-08-28	29.06.2018	

8. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy (cykle np. 2009-2011), ile nowych, ile usuniętych oraz niemonitorowanych w danym etapie (w latach 2016-2019)

Tab. 1. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Lata (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych obszarów w regionach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych i nieusuniętych	Uwagi
		ALP	CON	RAZEM				
2013-2014	2013, 2014		15	15		15		
2016-2018	2018		15	15	1			

Do usunięcia wskazano stanowisko Bardo, na którym siedlisko wykształcone jest w szczątkowej formie.

Tab. 1A. Liczba obszarów przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Lata (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych obszarów w regionach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych i nieusuniętych	Uwagi
		ALP	CON	RAZEM				
2013-2014	2013, 2014		10	10		10		
2016-2018	2018		1	1			9	

Rozmieszczenie i liczba stanowisk w nieocenionych obszarach zadaniem Ekspertów nie mogą stanowić podstawy do przeprowadzenia wiarygodnej ich oceny.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae*, cała Polska, wprowadzenie

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała.

Brak zmian w metodyce

10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie wykorzystano wyników z innych projektów

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia stanowisk

Rozmieszczenie stanowisk pokrywa się z zasięgiem występowania siedliska przyrodniczego 40A0, które na terenie kraju nie ma zwartego zasięgu i występuje wyspowo, w rozproszeniu. Uzyskane wyniki pozwalają na dość reprezentatywną ocenę zarośli wisienki stepowej w Polsce.

12. Informacja o liczbie działek prywatnych

Brak informacji o działkach prywatnych

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 2 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	Lata	Suma monitorowanych stanowisk				Razem
			FV	U1	U2	XX	
Powierzchnia siedliska		2013-2014	10	2	3		15
		2016-2018	10	2	3		15
	Gatunki charakterystyczne	2013-2014	14	1			15
		2016-2018	12	2	1		15
	Gatunki ekspansywne	2013-2014	13	2			15
		2016-2018	14	1			15
	Obce gatunki inwazyjne	2013-2014	15				15
		2016-2018	15				15
	Stan populacji gatunków charakterystycznych	2013-2014	12	3			15
		2016-2018	9	4	2		15
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	2013-2014	13	1	1		15
		2016-2018	10	3	2		15
	Struktura przestrzenna zarośli	2013-2014	12	2	1		15
		2016-2018	10	2	3		15
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	2013-2014	9	3	3		15
		2016-2018	6	3	4	2	15
	Martwa materia organiczna	2013-2014	12	2	1		15
		2016-2018	12	2	1		15
	Udział wisienki stepowej w warstwie krzewów	2013-2014	10	4	1		15
		2016-2018	7	2	5	1	15
	Wysokość krzewów wisienki	2013-2014	10	1	3	1	15
		2016-2018	7		2	6	15
	Zwarcie drzew i krzewów innych niż wisienka	2013-2014	9	5	1		15
		2016-2018	9	3	3		15
Specyficzna struktura i funkcje		2013-2014	8	4	3		15
		2016-2018	6	2	7		15
Perspektywy ochrony		2013-2014	10	4		1	15
		2016-2018	8	4	2	1	15
Ocena ogólna		2013-2014	9	3	3		15
		2016-2018	6	2	7		15

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 2A1 Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Nazwa parametru	Liczba stanowisk ze zmianą							Suma stanowisk	
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)		brak zmian
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia siedliska	2	1	3		2	2		10	15
Specyficzna struktura i funkcje	1		1	3	2	5		9	15
Perspektywy ochrony				2	1	3	1	11	15
Ocena ogólna				3	2	5		10	15

Tab. 2A2 Podsumowanie zmian ocen wskaźników łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Nazwa wskaźnika	Liczba stanowisk ze zmianą							Suma stanowisk	
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)		brak zmian
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Gatunki charakterystyczne	1		1	2	1	3		11	15
Gatunki ekspansywne	1		1					14	15
Obce gatunki inwazyjne								15	15
Stan populacji gatunków charakterystycznych				5		5		10	15
Struktura przestrzenna płatów siedliska				2	1	3		12	15
Struktura przestrzenna zarośli					2	2		13	15
Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje				2	2	4	2	9	15
Martwa materia organiczna	2		2	2		2		11	15
Udział wisienki stepowej w warstwie krzewów	1		1	2	3	5	1	8	15
Wysokość krzewów wisienki	1	1	2				6	7	15
Zwarcie drzew i krzewów innych niż wisienka	2		2	4		4		9	15
Podsumowanie	6	1	7	9	4	10	8	15	15

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYMENTALNYM NA STANOWISKACH

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na stanowiskach

Gatunki charakterystyczne

Z 14 stanowisk, które otrzymały ocenę FV w pierwszym cyklu monitoringu w drugim cyklu zostało 12. Liczba stanowisk z oceną U1 wzrosła z 1 do 2. Dla 1 stanowiska wystawiono ocenę U2. W 2 przypadkach ocenę obniżono o 1 stopień a w 1 o 2 stopnie. Poprawę wartości wskaźnika o 1 stopień stwierdzono w przypadku 1 stanowiska. Nieznane są przyczyny zanikania stanowisk gatunków charakterystycznych. Można przypuszczać, że ich wycofywanie się z monitorowanych powierzchni ma związek ze zwiększeniem pokrycia przez krzewy, głównie tarninę i wzrostem zacielenia.

Gatunki ekspansywne

Gatunków ekspansywnych nie stwierdzono na 14 stanowiskach (ocena FV). Ocenę U1 wystawiono tylko dla 1 stanowiska. Porównując wartości wskaźnika z roku 2018 z wynikami z pierwszego cyklu monitoringu stwierdzono poprawę wartości wskaźnika o 1 stopień na 1 stanowisku. Wynika stąd, że gatunki ekspansywne nie występują na większości stanowisk i że w ciągu ostatnich lat, w siedlisku nastąpiła poprawa wartości wskaźnika.

Obce gatunki inwazyjne

Gatunków inwazyjnych nie stwierdzono na żadnym stanowisku ani w pierwszym ani w drugim cyklu monitoringu.

Stan populacji gatunków charakterystycznych

Wartości wskaźnika zmieniły się od poprzedniego cyklu. Liczba ocen FV zmalała z 12 do 9. Liczba ocen U1 zwiększyła się z 3 do 4. Oceny złe U2 nie wystąpiły w pierwszym cyklu monitoringu natomiast w roku 2018 złą ocenę wystawiono dla 2 stanowisk. Stan zdrowotny wisienki stepowej lub irgi pogorszył się zapewne w wyniku zwiększenia zagęszczenia innych gatunków krzewów.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Struktura przestrzenna płatów siedliska

Od cyklu 2013-2014 liczba stanowisk z oceną FV zmalała z 13 do 10. W dwóch przypadkach ocena została obniżona o 1 stopień, w 1 o 2 stopnie. W efekcie liczba ocen U1 wzrosła z 1 do 3 a liczba stanowisk z oceną U2 wzrosła z 1 do 2. Fragmentacja zarośli wynika z naturalnych uwarunkowań siedliskowych m.in. ze wzrostu udziału innych krzewów i drzew.

Struktura przestrzenna zarośli

Struktura zarośli wisienki stepowej na 2 stanowiskach pogorszyła się o 2 stopnie tj. z oceny FV do oceny U2. Liczba stanowisk z oceną FV zmalała z 12 do 10, a liczba stanowisk z oceną złą zwiększyła się z 1 do 3. Liczba ocen U1 pozostała bez zmian. Było to wynikiem ekspansji innych gatunków krzewów i drzew.

Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje

W przypadku 2 stanowisk nie oceniano wartości wskaźnika. Są to stanowiska, na których powierzchnia siedliska jest tak mała (pojedyncze krzewy), że dokonanie wiarygodnej oceny nie było by możliwe. Liczba stanowisk z oceną FV zmalała z 9 w cyklu 2013-2014 do 6 w roku 2018. Nie stwierdzono zmian w liczbie stanowisk z oceną U1 (3 stanowiska), a liczba stanowisk z oceną U2 wzrosła z 3 do 4. Pogorszenie wartości wskaźnika wystąpiło na 4 stanowiskach. Na 2 o 1 stopień i na 2 o 2 stopnie.

Martwa materia organiczna

Nie stwierdzono żadnych zmian liczebności wartości wskaźnika od czasu pierwszego cyklu monitoringu. Liczba stanowisk z oceną FV wynosi 12, z oceną U1 – 2, a z oceną U2 -1. Nie oznacza to, że nie nastąpiły żadne zmiany. Na 2 stanowiskach ocena pogorszyła się o 1 stopień a na 2 uległa poprawie o 1 stopień. Zaobserwowane przyczyny pogorszenia wartości wskaźnika to gromadzenie się martwej materii organicznej w zwartych zaroślach, które nie są użytkowane rolniczo. Jest to zjawisko naturalne, nie oddziałujące negatywnie na stan krzewów wisienki stepowej, może natomiast przyczynia się do zanikania stanowisk gatunków zielnych typowych dla siedliska.

Udział wisienki stepowej w warstwie krzewów

W roku 2018 w 1 przypadku wskaźnika nie oceniono ze względu na brak wyraźnie wykształconej warstwy krzewów. W pozostałych przypadkach odnotowano spadek stanowisk z oceną FV z 10 do 7, spadek liczby powierzchni z oceną U1 z 4 do 2 oraz znaczny wzrost stanowisk z oceną złą U2 z 1 do 5. Na 2 stanowiskach ocenę obniżono o 1 stopień a na 3 o 2 stopnie. Poprawa wartości wskaźnika o 1 stopień wystąpiła na 1 stanowisku. Uzyskane wyniki świadczą dobitnie o zarastaniu zarośli wisienki stepowej innymi gatunkami krzewów.

Wysokość krzewów wisienki

W 2018 roku na 6 stanowiskach nie oceniano wskaźnika ze względu na ogromne zróżnicowanie krzewów. Udział stanowisk z oceną FV zmalał z 10 w cyklu 2013-2014 do 7 w roku 2018. Żadne stanowisko nie otrzymało oceny U1, a liczba stanowisk z oceną U2 zmniejszyła się z 3 do 2. Wskaźnik ten jest trudny do interpretacji, ponieważ nie wiadomo jakie formy mieszańcowe tworzy wisienka stepowa z innymi gatunkami wiśni.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Zwarcie drzew i krzewów innych niż wisienka

Dla 9 stanowisk wystawiono ocenę FV, zarówno w pierwszym jak i w drugim cyklu monitoringu. Liczba stanowisk z oceną U1 zmniejszyła się z 5 w latach 2013-2014 do 3 w roku 2018.

Ocenę U2 wystawiono w cyklu 2013-2014 dla 1 stanowiska a w roku 2018 dla 3. Poprawę wartości wskaźnika o 1 stopień stwierdzono na 2 stanowiskach. Pogorszenie wartości wskaźnika o 1 stopień stwierdzono na 4 stanowiskach. Wyniki wskazują na postępujące zarastanie zarośli wisienki stepowej innymi gatunkami krzewów

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na stanowiskach

Uwaga:

- nie są analizowane oddziaływania powielające się w raportach
- nie są analizowane oddziaływania neutralne, ponieważ nie oddziałują na stan siedliska a więc de facto nie są oddziaływaniami
- nie są analizowane oddziaływania, których eksperci stwierdzić nie mogli jak np. „zanieczyszczenie genetyczne”, czy drogi i linie kolejowe, których nie ma na powierzchni siedliska ani też w sąsiedztwie

Zmiana sposobu uprawy – oddziaływanie pozytywne (A) stwierdzone na 1 stanowisku w 2018 roku i na 2 w pierwszym cyklu monitoringu

Nieintensywne koszenie – oddziaływanie pozytywne, które występowało na poziomie C zarówno w pierwszym jak i w drugim cyklu monitoringu

Usuwanie krzewów i drzew było zgłaszane pod różnymi nazwami. W 1 przypadku jako „usuwanie podszytu” a w 2 innych jako „przerzedzanie warstwy drzew.

Oddziaływania potwierdzono w 2018 roku, przy czym siłę oddziaływania oceniono na poziomie B czyli o stopień niżej niż w pierwszym cyklu monitoringu

Zmiana składu gatunkowego – sukcesja, była najczęściej wykazywanym negatywnym oddziaływaniem. W roku 2012 czynnik wykazano na 5 stanowiskach a w roku 2018 na 12 stanowiskach. Wartości te są niespójne z oddziaływaniem „ewolucja biocenotyczna”, które oznacza sukcesję. W 2018 roku stwierdzono je na 3 stanowiskach. Daje to podstawy do stwierdzenia, że na większości stanowisk sukcesja roślinności i zarastanie siedliska drzewami i krzewami jest najsilniejszym, najczęstszym, negatywnym oddziaływaniem

Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu stwierdzono jako czynnik negatywnie oddziałujący na siedlisko w roku 2018 na 1 stanowisku. W pierwszym cyklu monitoringu takie oddziaływanie podano dla 2 stanowisk.

Na 1 z powierzchni monitorowanych stwierdzono negatywne oddziaływanie nawożenia, zarówno w pierwszym jak i w drugim cyklu monitoringu.

Potwierdzono zalesianie powierzchni, jakie negatywnie oddziaływało na 1 stanowisko w roku 2012. Obecnie podniesiono intensywność tego oddziaływania ze stopnia B do A.

Potwierdzono oddziaływania wynikające z ruchu turystycznego, przebiegu ścieżek/szlaków pieszych i rowerowych przez powierzchnię siedliska

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Nie potwierdzono oddziaływań takich jak składowanie śmieci i nagromadzenie materii organicznej.

Zarówno w 2012 jak i 2018 roku w 2 stanowiskach stwierdzono zmniejszenie płodności wisienki stepowej. Należy je interpretować jako udział osobników nie owocujących.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na stanowiskach

Głównym zagrożeniem wymienianym przez ekspertów jest zmniejszanie się powierzchni siedliska przez zagłuszanie krzewów wisienki w wyniku rozrostu innych krzewów (głównie tarniny) a także drzew. Pozostałe zagrożenia notowano jedynie na pojedynczych stanowiskach. W przyszłości sukcesja naturalna pozostanie głównym zagrożeniem, a może także może wzrosnąć rola takich zagrożeń, jak zmniejszenie płodności wisienki w wyniku depresji genetycznej, zalesianie terenu oraz mechaniczne usuwanie warstwy krzewów (w tym wisienki) w wyniku budowy dróg lub innych inwestycji.

II.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM- NA STANOWISKACH**1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na stanowiskach**

Nie zaobserwowano zmian liczby ocen FV, U1 i U2 w powierzchni stanowisk pomiędzy pierwszym i drugim cyklem monitoringu. Na 10 stanowiskach powierzchnię uznano za właściwą, na 2 za niezadowalającą, a na 3 za złą. Na poszczególnych stanowiskach odnotowano jednak istotne zmiany. W 2 przypadkach ocenę podniesiono o 1 stopień a w 1 o 2 stopnie. Było to rezultatem wykonania zabiegów ochrony czynnej – usuwaniem nalotu drzew i krzewów obcych dla siedliska. Na 2 stanowiskach ocena powierzchni została obniżona o 2 stopnie z poziomu FV do poziomu U2. Zmiany wynikały z sukcesji roślinności drzewiastej

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcje siedliska na stanowiskach

Zaobserwowano pogorszenie specyficznej struktury i funkcji siedliska. Z 8 stanowisk ocenionych w latach 2013-2014 na ocenę FV, w roku 2018 pozostało 6. Na 5 stanowiskach odnotowano obniżenie oceny, przy czym na 3 o 1 stopień a na 2 o 2 stopnie. Wynikało to z obniżenia wartości większości wskaźników struktury, w tym: udziału wisienki stepowej lub irgi, udziału gatunków charakterystycznych, pokrycia przez gatunki drzew i krzewów innych niż wisienka stepowa. Poprawę parametru o 1 stopień odnotowano na 1 stanowisku. W pierwszym cyklu monitoringu, na 15 monitorowanych stanowisk 8 oceniono na stopień FV, 4 na U1 a 3 na U2. W roku 2018 6 stanowisk oceniono na FV, 2 stanowiska na U1 a 7 na U2. Zmalała liczba stanowisk ocenianych jako właściwe i niezadowalające. Istotnie wzrosła natomiast liczba stanowisk ze stopniem złym (od 3 do 7).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na stanowiskach

Ocena perspektyw ochrony w porównywanych cyklach monitoringu jest różna. W latach 2013-2014 liczba stanowisk z oceną FV wynosiła 10 i zmalała do 8 w 2018 r. Nie zmieniła się liczba stanowisk z oceną U1 (4 stanowiska). W roku 2018 pojawiły się po raz pierwszy 2 stanowiska z oceną złą oraz jedno z oceną XX. Obniżenie perspektyw ochrony wynika z naturalnej sukcesji roślinności drzewiastej i postępujących zmian w udziale gatunków typowych dla siedliska. Jest to wynikiem braku użytkowania rolniczego stanowisk i zarastania monitorowanych powierzchni drzewami i krzewami innymi niż wisienka stepowa czy irga.

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na stanowiskach

W 2018r. ocenę ogólną FV otrzymało 6 stanowisk, o 3 mniej niż w pierwszym cyklu monitoringu. Wynika to z wpływu ocen parametrów: powierzchnia siedliska, specyficzna struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony. Liczba stanowisk z oceną U1 zmniejszyła się z 3 w latach 2013-2014 do 2 w roku 2018. Oceny złe U2 otrzymało w roku 2018 aż 7 stanowisk czyli o 4 więcej niż w poprzednim cyklu monitoringu. Stanowiska, które oceniono na stopień U2 w latach 2013-2014 zachowały złą ocenę (stanowiska Polana Polichno, Grodzisko, Kalina). Na stanowiskach Garb Pińczowski oraz Bardo ocenę obniżono o 2 stopnie z FV do U2. O 1 stopień z poziomu U1 do U2 obniżono oceny stanowisk Wola Uchańska oraz Żuków. Główną przyczyną ocen U2 na stanowiskach badanych w 2018 r. było ich zanikanie w wyniku sukcesji lub mechanicznego zniszczenia. Najlepiej zachowane płaty siedliska znajdują się na stanowiskach Horodysko i Młodzawy.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 3 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla siedliska Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony (P1 – Powierzchnia, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Stan ochrony (ocena ogólna))

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
1.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	5586	Kruczy Kamień 1	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
2.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	5587	Kruczy Kamień 2	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
3.	PLH020042	Ostrzyca Proboszczowicka	dolnośląskie Pogórze Kaczawskie	5629	Ostrzyca Proboszczowicka	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
4.	PLH020043	Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa	dolnośląskie Góry Bardzkie	5555	Podtynie	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
5.	PLH020043	Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa	dolnośląskie Góry Bardzkie	5556	Dolina Nysy	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
6.	PLH020062	Góry Bardzkie	dolnośląskie Góry Bardzkie	5666	Bardo	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV U2	FV FV	FV U2
7.	PLH060058	Dolina Wolicy	lubelskie Działy Grabowieckie	4705	Wolica Uchańska	2013-2014 2016-2018	FV U2	U1 U2	FV U2	U1 U2
8.	PLH060058	Dolina Wolicy	lubelskie Działy Grabowieckie	4760	Żuków	2013-2014 2016-2018	U1 U1	U1 U2	U1 U1	U1 U2
9.	PLH060060	Horodysko	lubelskie Działy Grabowieckie	4716	Horodysko	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
10.	PLH120004	Dolina Prądnika	małopolskie Wyżyna Olkulska	5602	Grodzisko	2013-2014 2016-2018	U2 U1	U2 U2	XX XX	U2 U2
11.	PLH120007	Kalina-Lisinieć	małopolskie Wyżyna Miechowska	5601	Kalina	2013-2014 2016-2018	U2 U2	U2 U2	U1 U2	U2 U2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
12.	PLH260003	Ostoja Nidziańska	świętokrzyskie Garb Pińczowski	4188	Garb Pińczowski	2013-2014 2016-2018	FV U2	FV U2	FV U1	FV U2
13.	PLH260003	Ostoja Nidziańska	świętokrzyskie Dolina Nidy	4930	Grabowiec	2013-2014 2016-2018	U1 FV	U1 U1	U1 U1	U1 U1
14.	PLH260029	Ostoja Kozubowska	świętokrzyskie Garb Wodzisławski	4938	Polana Polichno	2013-2014 2016-2018	U2 FV	U2 U2	U1 U1	U2 U2
15.			świętokrzyskie Garb Wodzisławski	4186	Młodzawy	2013-2014 2016-2018	FV FV	U1 FV	FV FV	FV FV
					FV	2013-2014 2016-2018	10 10	8 6	10 8	9 6
					U1	2013-2014 2016-2018	2 2	4 2	4 4	3 2
					U2	2013-2014 2016-2018	3 3	3 7		3 7
					XX	2013-2014 2016-2018			1 1	
					Razem	2013-2014 2016-2018	15 15	15 15	15 15	15 15

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 4 Aktualne oddziaływania łącznie - dane ogólne - na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Kod				Aktualne oddziaływanie		Uszczegółowienie		Lata		Liczba stanowisk		Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
												Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
												A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
A01	Uprawa			2013-2014	1						1																
A02	zmiana sposobu uprawy			2013-2014	2					2																	
				2016-2018	1					1																	
A03.02	nieintensywne koszenie			2013-2014	1							1															
				2016-2018	1							1															
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu			2013-2014	2										1		1										
				2016-2018	1												1										
A06.04	zaniechanie produkcji uprawnej			2016-2018	1						1																
A08	Nawożenie /nawozy sztuczne/			2013-2014	1												1										
				2016-2018	1												1										
A10.01	usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej			2016-2018	1										1												
B01	zalesianie terenów otwartych			2013-2014	1												1										
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)			2013-2014	1											1											
				2016-2018	1										1												
B02.03	usuwanie podszytu			2013-2014	1		1																				
				2016-2018	1		1																				
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew			2013-2014	2		2																				
				2016-2018	2			2																			
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe			2016-2018	1											1											
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe			2013-2014	4								3				1										
				2016-2018	1												1										
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych			2013-2014	1						1																
G01.03	pojazdy zmotoryzowane			2016-2018	1											1											
H04.02	Wnoszenie azotu			2013-2014	2														2								
I03.02	genetyczne zanieczyszczenie (rośliny)			2013-2014	1											1											
J02.11.01	składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału			2013-2014	1												1										
K01.01	Erozja			2013-2014	4				3			1															
				2016-2018	6		1	3			2																
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja			2013-2014	5										1	1	3										
				2016-2018	3										2	1											
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)			2013-2014	6						1					2	3										
				2016-2018	12										1	5	6										

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		2013-2014	3										1	2					
			2016-2018	1											1					
K05	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna		2016-2018	2									1	1						
K05.02	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna u roślin (w tym kojarzenie krewniacze)		2013-2014	2										1	1					
			2016-2018	2									1		1					
M01.01	zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych)		2013-2014	1																1
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2013-2014	3																3
			2016-2018	2											2					
Razem			2013-2014	15	5		4		1	1	4		2	5	8	4				
			2016-2018	15	2	3	4		1	2			6	6	9					

Tab. 4A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisiienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2018	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A01	Uprawa			1		
A02	zmiana sposobu uprawy		1	1		1
A03.02	nieintensywne koszenie		1	1		
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		1	1	1	
A06.04	zaniechanie produkcji uprawnej		1	1		
A08	Nawożenie /nawozy sztuczne/		1	1		
A10.01	usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej		1			1
B01	zalesianie terenów otwartych				1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2018	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		1			1
B02.03	usuwanie podszytu		1	1		
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		2			2
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		1			1
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		1	4		
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych			1		
G01.03	pojazdy zmotoryzowane		1			1
H04.02	Wnoszenie azotu				2	
I03.02	genetyczne zanieczyszczenie (rośliny)				1	
J02.11.01	składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału				1	
K01.01	Erozja		6	1	4	2
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		3	1	2	2
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		12	3		9
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		1	1	2	
K05	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna		2			2
K05.02	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna u roślin (w tym kojarzenie krewniacze)		2		1	2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2018	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiła zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
M01.01	zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych)				1	
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2		1	2
Razem			15	11	11	14

UWAGI:

Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:

- równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.

Poprawę stwierdzano w przypadkach:

- poprawy wpływu,
- poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
- wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania,
- wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania.

Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:

- pogorszenia wpływu,
- pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
- wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania.
- wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 5 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		2013-2014 2016-2018	2 1	1		1 1	
A08	Nawożenie /nawozy sztuczne/		2013-2014 2016-2018	1 1			1 1	
A10.01	usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej		2016-2018	1	1			
B01	zalesianie terenów otwartych		2013-2014	1			1	
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2013-2014 2016-2018	1 1		1		
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2016-2018	1		1		
D01.01	ścieżki, szlaki pieszce, szlaki rowerowe		2013-2014 2016-2018	1 1			1 1	
G01.03	pojazdy zmotoryzowane		2016-2018	1		1		
H04.02	Wnoszenie azotu		2013-2014	2				2
I03.02	genetyczne zanieczyszczenie (rośliny)		2013-2014	1		1		
J02.11.01	składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału		2013-2014	1			1	
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2013-2014 2016-2018	5 3	1 2	1 1	3	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2013-2014 2016-2018	5 12		2 5	3 6	
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		2013-2014 2016-2018	3 1		1	2 1	
K05	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna		2016-2018	2	1	1		
K05.02	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna u roślin (w tym kojarzenie krewniacze)		2013-2014 2016-2018	2 2		1	1 1	
M01.01	zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych)		2013-2014	1				1
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2013-2014 2016-2018	3 2				3
Razem			2013-2014 2016-2018	15 15	2 6	5 6	8 9	4

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 5A Zmiany przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		2	1	1	
A08	Nawożenie /nawozy sztuczne/		1	1		
A10.01	usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej		1			1
B01	zalesianie terenów otwartych		1		1	
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		1			1
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		1			1
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		1	1		
G01.03	pojazdy zmotoryzowane		1			1
H04.02	Wnoszenie azotu		2	2		
I03.02	genetyczne zanieczyszczenie (rośliny)		1		1	
J02.11.01	składowanie śmieci, odkładanie wybagrowanego materiału		1		1	
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		5	1	2	2
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		12	3		9
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		3	1	2	
K05	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna		2			2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiła zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
K05.02	zmniejszenie płodności / depresja genetyczna u roślin (w tym kojarzenie krewniacze)		3		1	2
M01.01	zmiana temperatury (np. wzrost temperatury i temperatur skrajnych)		1	1		
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		3	1		2
Razem			15	10	5	13

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	Lata	Liczba obszarów Natura 2000 z oceną				Liczba obszarów Natura 2000
			FV	U1	U2	XX	
Powierzchnia siedliska		2013-2014	7		1	2	10
		2016-2018	1				1
	Gatunki charakterystyczne	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Gatunki ekspansywne	2013-2014	6	1			7
		2016-2018	1				1
	Obce gatunki inwazyjne	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Stan populacji gatunków charakterystycznych	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Struktura przestrzenna zarośli	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Martwa materia organiczna	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Udział wisienki stepowej w warstwie krzewów	2013-2014	7				7
		2016-2018	1				1
	Wysokość krzewów wisienki	2013-2014	6			1	7
		2016-2018				1	1
Zwarcie drzew i krzewów innych niż wisienka	2013-2014	6	1			7	
	2016-2018		1			1	
Specyficzna struktura i funkcje	2013-2014	7		1	2	10	
	2016-2018	1				1	
Perspektywy ochrony	2013-2014	6	2		2	10	
	2016-2018	1				1	
Ocena ogólna	2013-2014	6	1	1	2	10	
	2016-2018	1				1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 6A Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0, monitoring skończony

Nazwa parametru	Liczba obszarów ze zmianą							inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	Suma obszarów
	poprawa			pogorszenie						
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM				
Powierzchnia siedliska									1	1
Specyficzna struktura i funkcje									1	1
Perspektywy ochrony									1	1
Ocena ogólna									1	1

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW

III.A.1. WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM NA OBSZARACH NATURA 2000

W pierwszym cyklu monitoringu wystawiono oceny dla 10 obszarów Natura 2000. Były to oceny wystawione najczęściej na podstawie 1 stanowiska, o bardzo ograniczonym areale. Oceny dla obszaru często nie wynikają z ocen dla stanowisk. W odczuciu ekspertów są to zupełnie niewiarygodne dane. W roku 2018 ocenę sporządzono dla 1 obszaru. Z przytoczonych powodów porównanie ocen pomiędzy cyklami monitoringu może zostać przeprowadzone dla 1 obszaru – Góry Kamienne.

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na obszarach Natura 2000

Gatunki charakterystyczne

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Gatunki ekspansywne

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Obce gatunki inwazyjne

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Stan populacji gatunków charakterystycznych

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Struktura przestrzenna płatów siedliska

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Struktura przestrzenna zarośli

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Martwa materia organiczna

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Udział wisienki stepowej w warstwie krzewów

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

Wysokość krzewów wisienki

W poprzednim cyklu monitoringu wskaźnik oceniono na FV, a aktualnie XX Brak możliwości określenia zmian.

Zwarcie drzew i krzewów innych niż wisienka

W obu cyklach monitoringu wskaźnik oceniono na FV. Brak zmian.

2. Stan i zmiany w czasie w zakresie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na obszarach Natura 2000

W obszarze opisano występowanie trzech oddziaływań jednego o kierunku negatywnym i intensywności B (K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)), A także dwóch o kierunku oddziaływania pozytywnym intensywności B (B02.06 przerzedzenie warstwy drzew) oraz C (K01.01 Erozja). W poprzednim cyklu stwierdzono jeszcze

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Wpływ negatywny M01.02 susze i zmniejszenie opadów, ale o intensywności X, a także neutralny wpływ o niewielkiej intensywności (C) oddziaływania D01.01 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na obszarach Natura 2000

Ocena siedliska w obszarach była oszacowana na podstawie 1 obiektu i nie jest reprezentatywna. Za zagrożenie dla siedliska można przyjąć odnotowany fakt występowania sukcesji o średniej intensywności, zwłaszcza przy zmianie wpływu prowadzonych zabiegów ochronnych o czym świadczy zmniejszenie intensywności pozytywnego wpływu przerzedzania warstwy drzew pomiędzy cyklami obserwacji.

III.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM NA OBSZARACH NATURA 2000

Stan siedliska w obszarze PLH020038 Góry Kamienne oceniono na FV. Podstawą wnioskowania jest ocena wszystkich parametrów i wskaźników struktury i funkcji siedliska w obszarze. Zagrożeniem w przyszłości może być, przy braku prowadzenia zabiegów ochronnych, sukcesja. Na co wskazuje zarówno analiza oddziaływań, jak i zagrożeń.

1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na obszarach Natura 2000

W 2018 roku oceniano stan siedliska w obszarze PLH020038 Góry Kamienne. Powierzchnię siedliska oceniono na stopień FV, tak samo jak w pierwszym cyklu monitoringu.

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcje siedliska na obszarach Natura 2000

Strukturę i funkcje siedliska w obszarze oceniono na stopień FV, tak samo jak w pierwszym cyklu monitoringu.

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na obszarach Natura 2000

Ocena parametru (FV) nie zmieniła się od czasu pierwszego cyklu monitoringu.

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na obszarach Natura 2000

Brak zmian stanu ochrony siedliska. Uznano go za właściwy i wystawiono ocenę FV.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

III.B. POZOSTAŁE TABELLE DOTYCZY OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla siedliska Zarośla wisiénki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony (P1 – Powierzchnia, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Stan ochrony (ocena ogólna))

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo	Lata	P1	P2	P3	P4
1.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie	2013-2014 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
2.	PLH020042	Ostrzyca Proboszczowicka	dolnośląskie	2013-2014	FV	FV	FV	FV
3.	PLH020043	Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa	dolnośląskie	2013-2014	FV	FV	FV	FV
4.	PLH020062	Góry Bardzkie	dolnośląskie	2013-2014	FV	FV	FV	FV
5.	PLH060058	Dolina Wolicy	lubelskie	2013-2014	FV	FV	U1	U1
6.	PLH060060	Horodysko	lubelskie	2013-2014	FV	FV	FV	FV
7.	PLH120004	Dolina Prądnika	małopolskie	2013-2014	XX	XX	XX	XX
8.	PLH120007	Kalina-Lisowiec	małopolskie	2013-2014	U2	U2	U1	U2
9.	PLH260003	Ostoja Nidziańska	świętokrzyskie	2013-2014	FV	FV	FV	FV
10.	PLH260029	Ostoja Kozubowska	świętokrzyskie	2013-2014	XX	XX	XX	XX
			FV	2013-2014	7	7	6	6
				2016-2018	1	1	1	1
			U1	2013-2014			2	1
			U2	2013-2014	1	1		1
			XX	2013-2014	2	2	2	2
Razem				2013-2014	10	10	10	10
				2016-2018	1	1	1	1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 8 Aktualne oddziaływania - dane ogólne - łącznie na badanych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Kod		Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
						Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
						A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
A03.03	zaniechanie / brak koszenia		2013-2014	1						1											
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2013-2014	2										2							
B02.03	usuwanie podszytu		2013-2014	1	1																
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		2013-2014	1	1																
			2016-2018	1		1															
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2013-2014	3						2				1							
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2013-2014	1						1											
G05.07	niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		2013-2014	1										1							
H04.02	Wnoszenie azotu		2013-2014	1													1				
I03.02	genetyczne zanieczyszczenie (rośliny)		2013-2014	2										2							
K01.01	Erozja		2013-2014	2				1			1										
			2016-2018	1				1													
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2013-2014	3						1				2							
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2013-2014	4									1	1	1	1					
			2016-2018	1										1							
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2013-2014	2													2				
U	Nieznane zagrożenie lub nacisk		2013-2014	1																	1
Razem			2013-2014	10	2		1		2	3		1	4	4	3						1
			2016-2018	1		1	1						1								

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 8A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów z oddziaływaniami w latach 2016-2018	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		1			1
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe			1		
K01.01	Erozja		1		1	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		1			1
M01.02	susze i zmniejszenie opadów				1	
Razem			1	1	1	1

UWAGI:

Brak zmian w ocenach, ich poprawę lub pogorszenie stwierdzano tak jak w przypadku analizy zmian ocen oddziaływań dla stanowisk (tab. 4A)

Tab. 9 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0, monitoring skończony

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2013-2014	2		2		
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2013-2014	1			1	
G05.07	niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak		2013-2014	1		1		
H04.02	Wnoszenie azotu		2013-2014	1				1
I03.02	genetyczne zanieczyszczenie (rośliny)		2013-2014	2		2		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2013-2014	2			2	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2013-2014	4	1	1	1	1
			2016-2018	1		1		
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2013-2014	2				2
Razem			2013-2014	9	1	4	4	3
			2016-2018	1		1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0 w regionie kontynentalnym

Tab. 9A Zmiany zagrożeń łącznie na tych samych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fruticosae* 40A0, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		1			1
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		1	1		
Razem			1	1		1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Tab. 10 Lista gatunków obcych inwazyjnych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0, monitoring skończony

Obszar Natura 2000	ID stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Lata	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH020038 Góry Kamienne	5586	Kruczy Kamień 1	CON	2013-2014	Rozchodnik biały	<i>Sedum album</i> L.
				2016-2018	Rozchodnik biały	<i>Sedum album</i> L.
PLH020038 Góry Kamienne	5587	Kruczy Kamień 2	CON	2013-2014	Rozchodnik biały	<i>Sedum album</i> L.
				2016-2018	Rozchodnik biały	<i>Sedum album</i> L.
PLH120004 Dolina Prądnika	5602	Grodzisko	CON	2013-2014	Kasztanowiec zwyczajny	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.
				2013-2014	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i> L.
				2016-2018	Orzech włoski	<i>Juglans regia</i> L.

Wymienione gatunki występowały bardzo nielicznie, poza monitorowanymi transektami. Eksperti zdecydowali, że ich oddziaływanie na siedlisko jest znikome i nie wpływa na ocenę wskaźnika obce gatunki inwazyjne.

Tab. 10A Liczba stanowisk siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0, na których stwierdzono poszczególne gatunki obce, wg okresów badawczych, monitoring skończony

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	2013-2014	2016-2018
1.	Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i> L.	1	
2.	Kasztanowiec zwyczajny	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	1	
3.	Orzech włoski	<i>Juglans regia</i> L.		1
4.	Rozchodnik biały	<i>Sedum album</i> L.	2	2

V. UWAGI DO METODYKI I PROPOZYCJE ZMIAN RZECZYWISTYCH I INNYCH NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Uwagi do oceny wskaźników i ich waloryzacji

1. Obecna lista gatunków charakterystycznych jest nieprecyzyjna a podane gatunki nie odpowiadają rzeczywistej strukturze gatunkowej siedliska
Propozycja gatunków charakterystycznych:

Proponowana zmiana: Uściślenie listy gatunków charakterystycznych

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

Gatunki krzewów i drzew: Cerasus fruticosa, Spiraea media, Cotoneaster integerrimus, C. tomentosus, C. niger, Berberis vulgaris, Euonymus verrucosus, Rosa spp., Sorbus cretica (=S. graeca), Sorbus aria, Lembotropis nigricans

Gatunki zielne: *Allium sphaerocephalum, Anemone sylvestris, Asparagus officinalis, Geranium sanguineum, Teucrium chameadrys, Aster linosyris, Aster amellus, Inula ensifolia, Inula hirta, Nepeta pannonica, Peucedanum cervaria, Verbascum austriacum, Tanacetum corymbosum, Vincetoxicum hirundinaria, Viburnum lantana, Asplenium ruta-muraria, Asplenium septentrionale, Asplenium trichomanes, Melica spp., Clematis recta, Campanula bononensis, Thalictrum minus, Chamaecytisus albus, Ch. ruthenicus, Orchis purpurea, Anthericum ramosum, Astragalus onobrychis, Veronica teucrium, Trifolium rubens, Libanotis pyrenaica, Bupleurum falcatum*

2. Nazwa wskaźnika „stan gatunków charakterystycznych” jest nieprecyzyjna i nie zgadza się z opisem wskaźnika ponieważ zgodnie z waloryzacją nie oceniamy stanu zdrowotnego wszystkich gatunków charakterystycznych, tylko taksonu będącego identyfikatorem siedliska

Proponowana zmiana nazwy wskaźnika "stan gatunków charakterystycznych" na "stan zdrowotny wisienki stepowej/irgi zwyczajnej"

3. Nie ma żadnego stanowiska objętego monitoringiem, gdzie udział wisienki stepowej na transekcje przekraczałby 50%. Obecny zapis oceny wskaźnika „udział wisienki stepowej w warstwie krzewów” brzmi „łączne pokrycie w płacie lub na transekcje”

Proponowana zmiana waloryzacji wskaźnika „udział wisienki stepowej w warstwie krzewów” na:

FV - łączne pokrycie w płacie > 75%

U1 – łączne pokrycie w płacie 50-75%

U2 - łączne pokrycie w płacie < 50%

4. Stanowiska, na których wisienka stepowa ma najlepszą kondycję to te na których pokrycie wisienki w płatach krzewów jest oceniane na U1 lub U2.

Proponowana zmiana:

Usunięcie statusu wskaźnika kardynalnego dla udziału wisienki stepowej w warstwie krzewów

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Stwierdzono jedno działanie ochronne polegające na usuwaniu drzew i krzewów obcych dla siedliska w celu odsłonięcia zarośli wisienki stepowej. Działanie przyniosło znaczną poprawę stanu ochrony siedliska.

VII. INNE UWAGI

Brak

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11 Eksperti lokalni badanych stanowisk siedliska przyrodniczego Zarośla wisienki stepowej *Prunetum fructinosae* 40A0 wg obszarów Natura 2000, monitoring skończony

Lp	Region biogeograficzny	Nazwa obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2013-2014	2016-2018
1.	CON	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	5586	Kruczy Kamień 1	Krzysztof Świerkosz	Jan Kucharzyk
2.	CON	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	5587	Kruczy Kamień 2	Krzysztof Świerkosz	Jan Kucharzyk
3.	CON	PLH020042	Ostrzyca Proboszczowicka	dolnośląskie Pogórze Kaczawskie	5629	Ostrzyca Proboszczowicka	Krzysztof Świerkosz	Jan Kucharzyk
4.	CON	PLH020043	Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa	dolnośląskie Góry Bardzkie	5555	Podtynie	Krzysztof Świerkosz	Jan Kucharzyk
5.	CON	PLH020043	Przełom Nysy Kłodzkiej koło Morzyszowa	dolnośląskie Góry Bardzkie	5556	Dolina Nysy	Krzysztof Świerkosz	Jan Kucharzyk
6.	CON	PLH020062	Góry Bardzkie	dolnośląskie Góry Bardzkie	5666	Bardo	Krzysztof Świerkosz	Jan Kucharzyk
7.	CON	PLH060058	Dolina Wolicy	lubelskie Działy Grabowieckie	4705	Wolica Uchańska	Anna Cwener	Grzegorz Rąkowski
8.	CON	PLH060058	Dolina Wolicy	lubelskie Działy Grabowieckie	4760	Żuków	Anna Cwener	Grzegorz Rąkowski
9.	CON	PLH060060	Horodysko	lubelskie Działy Grabowieckie	4716	Horodysko	Anna Cwener	Grzegorz Rąkowski
10	CON	PLH120004	Dolina Prądnika	małopolskie Wyżyna Olkulska	5602	Grodzisko	Joanna Perzanowska	Grzegorz Rąkowski
11	CON	PLH120007	Kalina-Lisiniec	małopolskie Wyżyna Miechowska	5601	Kalina	Joanna Perzanowska	Grzegorz Rąkowski
12	CON	PLH260003	Ostoja Nidziańska	świętokrzyskie Dolina Nidy	4930	Grabowiec	Joanna Perzanowska	Grzegorz Rąkowski
13	CON	PLH260003	Ostoja Nidziańska	świętokrzyskie Garb Pińczowski	4188	Garb Pińczowski	Joanna Perzanowska	Grzegorz Rąkowski
14	CON	PLH260029	Ostoja Kozubowska	świętokrzyskie Garb Wodzisławski	4938	Polana Polichno	Joanna Perzanowska	Grzegorz Rąkowski

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

Lp	Region biogeograficzny	Nazwa obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2013-2014	2016-2018
15	CON			świętokrzyskie Garb Wodzisławski	4186	Młodzawy	Joanna Perzanowska	Grzegorz Rąkowski

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO 40A0 ZAROŚLA WISIENKI STEPOWEJ PRUNETUM FRUCTINOSAE

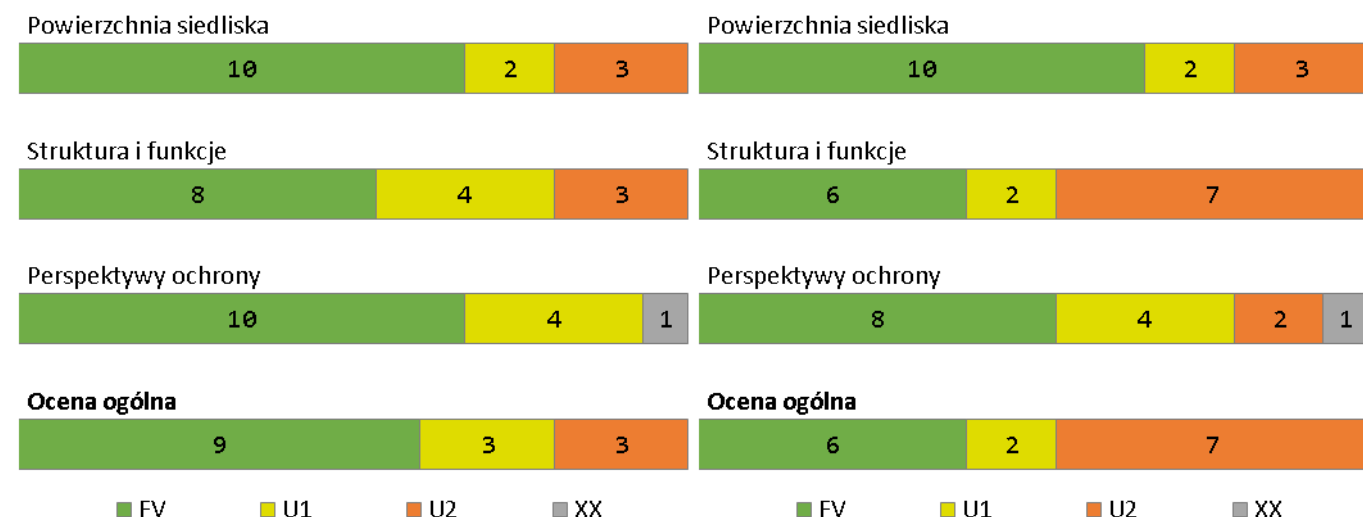
Ryc. 1 Rozmieszczenie i ocena ogólna stanowisk siedliska 40A0 w latach 2013-2014

Ryc. 2 Rozmieszczenie i ocena ogólna stanowisk siedliska 40A0 w latach 2016-2018

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

Ryc. 3 Oceny parametrów na stanowiskach siedliska 40A0 w latach 2013-2014 w regionie kontynentalnym

Ryc. 4 Oceny parametrów na stanowiskach siedliska 40A0 w latach 2016-2018 w regionie kontynentalnym

REGION KONTYNTENTALNY

1. Powierzchnia siedliska

Powierzchnia siedliska nie zmieniła się od czasu pierwszego cyklu monitoringu. Siedlisko występuje w Polsce wypowo poza zwartą granicą swojego zasięgu. Monitoringiem objęto większość stanowisk siedliska przyrodniczego dlatego wyniki monitoringu są prawdopodobnie wiarygodne. Z 15 monitorowanych stanowisk dla 10 powierzchnię oceniono jako właściwą. Na 2 stanowiskach powierzchnia jest niezadowalająca. Na 3 stanowiskach powierzchnię siedliska oceniono na stopień U2, ponieważ są to pojedyncze kępy krzewów lub też z powodu sukcesji drzew i krzewów zarastających zarośla wisienki stepowej. Ponieważ, sumarycznie nie obniżono oceny powierzchni siedliska na stanowiskach, ocena parametru dla regionu powinna wynosić FV.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 40A0, cała Polska - podsumowanie

2. Specyficzna struktura i funkcje

Liczba stanowisk z oceną FV spadła z 8 do 6. Jednocześnie zmniejszyła się także liczba stanowisk z oceną U1. Zaobserwowano znaczny wzrost powierzchni z oceną U2. Z podsumowania ocen wynika, że struktura siedliska w regionie pogorszyła się od czasu pierwszego cyklu monitoringu, a przeciętna wartość parametru to U1. Ponieważ rozkład ocen wyraźnie nie spełnia oczekiwań stawianych ocenom parametrycznym rozkładu normalnego, wydaje się uzasadnione wystawienie oceny dla bioregionu na podstawie najczęściej występującej wartości parametru U2. Najważniejszymi czynnikami, które powodowały obniżenie oceny parametru w roku 2018 były zarastanie siedliska krzewami innymi niż wisienka, a także drzewami.

3. Perspektywy ochrony

Mimo złej struktury siedliska, zdaniem ekspertów na większości stanowisk (8/15) perspektywy oceniono jako właściwe. W porównaniu do pierwszego cyklu monitoringu liczba stanowisk z oceną FV spadła z 10 do 8. Oddziaływaniem i zagrożeniem, w których eksperci widzą przyczynę pogorszenia stanu siedliska jest naturalna sukcesja roślinności. Mimo że najczęściej występującą oceną jest FV proponowana ocena dla regionu to U1. Wyznaczenie tej oceny można uzasadnić faktem, że istnieje realne zagrożenie zarastaniem zarośli wisienki stepowej innymi gatunkami krzewów oraz drzewami stwierdzone na wielu stanowiskach. Najważniejszymi gatunkami zarastającymi siedliska wisienki są tarnina, a także drzewa, w tym głównie sosna i brzoza.

4. Ocena ogólna

Proponowana ocena dla regionu to U1. Nie może tu decydować zasada „najgorszy decyduje”, ponieważ ocena powinna odzwierciedlać przeciętny stan siedliska w regionie. Do stanowisk, na których siedlisko zachowało się najlepiej należą stanowiska Horodysko i Młodzaway, a do najgorzej zachowanych należą stanowiska Grodzisko, Kalina, Garb Pińczowski, Polana Polichno, Zuków, Wola Uchańska i Góry Bardzkie. Głównym czynnikiem, który zdecydował o ocenie U2 dla wymienionych stanowisk, to zarośnięcie i zagłóśnienie nieslicznych krzewów wisienki przez inne krzewy i drzewa bądź mechaniczne zniszczenie siedliska.